

PAPER DETAILS

TITLE: Airbnb Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Profili

AUTHORS: Oguzhan DÜLGAROGLU, Erge TÜR

PAGES: 175-191

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3068201>



Airbnb Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Profili

Bibliometric Profile of Studies on Airbnb

Oğuzhan DÜLGAROĞLU¹, Erge TÜR²

¹Balıkesir Üniversitesi, Burhaniye
Uygulamalı Bilimler Fakültesi,
Balıkesir

²Balıkesir Üniversitesi, Sosyal
Bilimler Enstitüsü, Balıkesir

ORCID:

O.D.: 0000-0002-1992-0531

E.T.: 0000-0002-2733-5199

Corresponding Author:

Oğuzhan DÜLGAROĞLU

Email:

oguzhan@balikesir.edu.tr

Citation: Dülğaroğlu, O. ve Tür, E.
(2023). Airbnb üzerine yapılan
çalışmaların bibliyometrik profili.
*Journal of Humanities and Tourism
Research*, 13 (1): 175-191.

Submitted: 26.01.2023

Accepted: 28.03.2023

Özet

Paylaşım ekonomisi kapsamında açığa çıkan uygulamalar günümüzde hizmet alımlarında bireylere çeşitli avantajlar sağlayabilmektedir. Turizm sektöründe de bu tip uygulamaların yeri bulunmaktadır. Özellikle yerel halkın turizm endüstrisinden pay alma motivasyonu paylaşım ekonomisi kapsamındaki uygulamaların önemini artırmaktadır. Turizm sektöründeki yeri ve popülerliği gün geçtikçe artış gösteren Airbnb uygulaması da bu uygulamaların önde gelenlerinden biridir. Turistlere bütçelerine göre konaklama olanağı sağlayan Airbnb uygulaması sayesinde her kesimden bireyin turizme katılımı kolaylaşabilmektedir. Airbnb uygulaması turistlere bütçelerine göre konaklama olanağı sağlamakla birlikte, yerel halka da sahip oldukları ev üzerinden turizm geliri elde etme olanağı sağlamaktadır. Bu yönüyle bu uygulama hem turistlere hem de yerel halka çeşitli avantajlar sağlamaktadır. Bu çalışma Türkiye’de Airbnb üzerine gerçekleştirilen çalışmaları kapsamaktadır. Çalışmada Airbnb konusu üzerine yapılan çalışmaların bibliyometrik profilinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik analiz yöntemine başvurulmuştur. Yapılan analiz neticesinde elde edilen bulgular tablolar ve şekiller vasıtasıyla paylaşılmıştır. Elde edilen bulgular okuyucularla paylaşılarak yorumlandıktan sonra sonuç ve öneriler kısmı da yazılarak çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Paylaşım Ekonomisi, Turizm, Bibliyometrik Analiz, Airbnb.

Abstract

Applications emerging within the scope of the sharing economy can provide various advantages to individuals in terms of service purchases. There is also a place for such applications in the tourism sector. In particular, the motivation of the local people to earn income from the tourism industry increases the importance of the applications within the scope of the sharing economy. Airbnb application provides accommodation for tourists according to their budgets. Thus, thanks to the Airbnb application, it is easier for each individual to participate in tourism. The Airbnb application provides tourists with accommodation in a place according to their budget, and also provides the local people with the opportunity to earn tourism income from the house they own. In this respect, this application provides various advantages to both tourists and local people. This study covers the studies on Airbnb in Turkey. In the study, it is aimed to reveal the bibliometric profile of the studies on Airbnb. Accordingly, bibliometric analysis method, one of the qualitative research methods, has been used in this study. The findings obtained after the analysis have been shared with tables and figures. After the findings were written, the study has been completed by writing the conclusion and recommendations part.

Keywords: Sharing Economy, Tourism, Bibliometric Analysis, Airbnb.

1. GİRİŞ

21. Yüzyılda yaşanan gelişmelerle birlikte turizmde de birçok moda uygulamanın ön plana çıktığı görülmektedir. Paylaşım ekonomisine dayalı geliştirilen uygulamalar da bunlardan bazılarıdır. Paylaşım ekonomisi, pasif durumda olan hizmet ve ürünlerin paylaşım sistemleri vasıtasıyla değerlendirilmesini ifade edebilmektedir. Turizm sektörü de bu anlamda payını alan hizmet sektörlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Forno ve Garibaldi (2015a), çalışmasında paylaşım ekonomisinin turizm sektöründe gözler önüne çıktıktan sonra hızla gelişim gösterdiğini vurgulamıştır. Paylaşım ekonomisine turizm anlamında ivme kazandıran uygulamalardan biri de Airbnb uygulamasıdır. Airbnb uygulaması, arz ve talebi meydana getiren alıcı ve satıcının bir araya geldiği; zaman, konum, ücret ve turist ile ev sahibinin talep düzeylerinin mümkün oldukça birbirine uygun biçimlerde eşleşmesini sağlayan aracı bir uygulamadır (Guttentag, 2013a). Bu açıdan bakıldığında, turizm sektöründe paylaşım ekonomisi Airbnb gibi ev kiralama uygulamaları sayesinde önemli bir özellik kazanırken, bu platformun sağladığı ticari olanaklar da gün geçtikçe dikkat çekmektedir.

Airbnb platformu, ev sahiplerini ve şehirlerarası seyahat eden bireyleri hedeflemektedir (Konak, 2020a). Bu platform maceraya önem veren bireyleri, kısa süreli şehir turu seven turistleri ve dairelerini kısa dönemli kira karşılığında ticari hedeflerle diğer bireylere sunarak ekstra gelir elde etmek isteyenler bireylerin beklentilerini karşılamaktadır (Oskam ve Boswijk, 2016a). Airbnb sistemi öncelikle düşük bütçeli turistlere hizmet sağlarken, iş amaçlı seyahat eden bireylerin önemli bir kısmının da ilgi odağı haline gelmektedir. Bu durumun kısmi maliyetinden kaynaklandığı söylenebilir. Airbnb sistemi, işletmeler için kongre, toplantı ve konferanslara katılmak için seyahat eden bireyler ile dinlenme amaçlı seyahat eden turistler tarafından da değerlendirilebilen bir sistemdir.

Paylaşım ekonomisinin, bireylerin turizm faaliyetlerine katılabilmek için otellere kıyasla daha uygun fiyatlarla konaklama fırsatı yakalayabildiği fırsatlarla dolu bir sistem olduğu söylenebilir. Bu yönüyle her bütçeden birey için turizme katılım olanağı sunulabilmektedir. Airbnb uygulaması da bu paylaşım ekonomisinin önde gelen sistemlerinden biridir. Bu doğrultuda bireylere uygun fiyatlarla konaklama olanağı sağlayan sistemlerden önde gelenlerinden biri olan Airbnb sistemine yönelik farkındalığın ortaya konulmasının ilgili alanyazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada turizm alanında yeni trendlerden biri olan “Airbnb” uygulaması konusu üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir. Alanyazına bakıldığında turizm odaklı paylaşım ekonomisi konusu ile ilgili bazı bibliyometrik çalışmaların gerçekleştirildiği görülmektedir (Andreu vd., 2020a; Filser vd., 2020a; Kraus vd., 2020a; Nunes-Tabales vd., 2020a; La vd., 2021a; Mody vd., 2021a). Ancak, Türkiye’de gerçekleştirilen ve doğrudan Airbnb kavramına ilişkin herhangi bir bibliyometrik çalışmaya rastlanılamamıştır. Bundan hareketle, Airbnb konusu üzerine Türkiye’de yayınlanan çalışmaların incelendiği bu çalışmanın ilgili alanyazında tespit edilen boşluğu doldurabileceği varsayılmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, Airbnb konusuna ilişkin gerçekleştirilmiş akademik çalışmaların gelişimlerinin incelenmesidir. Buna ek olarak, ilgili çalışmaların bibliyometrik özelliklerinin ortaya çıkarılması da amaçlanmaktadır.

2. LİTERATÜR

2.1. Paylaşım Ekonomisi

Paylaşmak olgusunun neredeyse insanlık tarihi kadar eski olduğunun bilinmesine karşın, paylaşım ekonomisi kavramı 21. Yüzyıl itibariyle gündemde yerini almıştır. Mevcut paylaşım uygulamalarının ticari faaliyetlere dayalı işleyişine günümüzden aynı işletmelerde çalışan bireylerin araçlarının yakıt giderlerini paylaşarak işyerine beraber gitmeleri bile örnek olarak sunulabilir (Genç, 2021a). İnternet altyapılı platformların oluşturulması ise, paylaşım dayalı hizmetleri çok farklı boyutlara evrilmesine sebep olabilmektedir. Geçmişte bireyler güvendikleri tanıdık bireyler ile paylaşım etkileşimini gerçekleştirirken, son zamanlarda dünyanın diğer ucundan tanımadıkları bireylerle bile paylaşımında bulunma fırsatını değerlendirmektedir (Ayazlar, 2018). Sonuç olarak paylaşım ekonomisi “mal ya da hizmetlerin belli bir ücret karşılığında veya ücretsiz şekilde kişiler arasında genel olarak internet tabanlı uygulamalar aracılığıyla paylaşımın sağlandığı ekonomik sistem şeklinde ifade edilmektedir (Heo, 2016). Paylaşım ekonomisi, site komşuları ya da ev sahiplerinin kullanılmayan evlerini ya da evlerinde bulunan yataklarını herkesçe bilinen otel konaklamalarına alternatif gören turistlere kiralama işlemlerini kapsamaktadır (Guttentag, 2013b). Bu kapsamda belli dağıtım kanallarının kullanılmasıyla bugünkü konumuna gelmiştir. “Airbnb” uygulaması, bu uygulamalara örnek olarak gösterilebilir.

Paylaşım ekonomisi kavramı çift taraflı dağıtım kanalı şeklinde tanımlanabilir. Airbnb ve benzeri uygulamalar özelinde bakıldığında ise, hizmet ürünlerinin paylaşımı bakımından da artış gösteren bir talep durumu açığa çıktığından bahsedilebilir. Yine de paylaşım ekonomisi sisteminde bir tarafta arzı oluşturanlar, diğer tarafta ise paylaşımı talep eden müşteriler yer almaktadır (Akpınar ve Avunduk, 2021a). Burada paylaşım platformları arzı oluşturan kesim ile talebi oluşturan kesim arasındaki iletişimin ve etkileşimin sağlanması görevini üstlenmektedir. Paylaşım ekonomisi kavramı sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik sürecine giden yeni bir yöntem şeklinde de ifade edilmektedir (Richards, 2011). Paylaşım ekonomisinde, farklı alanlar içinde birbirinden çeşitli etkenleri kapsayan ve pasif durumda duran hizmet ya da hizmet ürünlerinin, paylaşım yöntemiyle ekonomik kazanç sağlanarak değerlendirilmesi anlamını taşımaktadır (Bardhi ve Eckhardt, 2012a). Böylece gerçekleşen paylaşım; çevre, müşteri ve topluma ek olarak esnek, yenilikçi ve öngörü sahibi işletmeler için gerek ekonomik gerekse pratik açıdan hissedilen faydayı ifade edebilmektedir.

Son zamanlarda özellikle ev değişim programlarının popülerliğinin arttığı görülmektedir. Bu programlar vasıtasıyla bireylere ücretsiz konaklama olanağı verilebilmektedir. Buna ek olarak, turistlere yerel halkın günlük yaşam hayatının tanıtılması da sağlanabilmektedir. Böylece yerel kültüre ilişkin turistlerin daha çok bilgi edinmeleri sağlanmaktadır (Forno ve Garibaldi, 2015b; Türker vd., 2016). Airbnb platformunda ise, ev değişim programlarının bireylere sunmuş olduğu avantajlı kullanım hakkını ekonomik fiyatlar vasıtasıyla sunulmaktadır. Tıpkı ev değişimi programında olduğu gibi Airbnb uygulamasında da konaklama işletmelerine kıyasla bireylere evinde hissetme duygusu, pratik ev gereçleri vasıtasıyla ev sahipleri tarafından verilebilmektedir. Böylece bu uygulama vasıtasıyla bireylere çeşitli avantajlar sağlanmaktadır (Guttentag, 2013c).

Paylaşım ekonomisi sistemiyle çalışan Couchsurfing, Love Home Swap, Homestay, World Wide Opportunities on Organic Farms, Home Exchange, Culture GoGo, BedyCasa, Homestayin ve Airbnb uygulamalarının neredeyse tamamı, bireylere seyahat ettikleri yerlerde çeşitli kültürlerden, cinsiyetlerden ve yaşlardan bireylerle tanışma olanağı sunabilmektedir. Ayrıca bu tür uygulamalar bireyler için yüksek otel fiyatlarından kaçınmak anlamında da yarar sağlayan uygulamalar olarak ön plana çıkmaktadır (Forno ve Garibaldi, 2015c). Bu uygulamaların en popülerlerinden biri, 2007 yılında Brian Chesky, Joe Gebbia ve Nathan Blecharczyk tarafından kurulan Airbnb uygulamasıdır. Airbnb'nin kurucu girişimcileri, şehirlerarası seyahat eden bireylerin geleneksel oteller karşısında

bir alternatif talep ettiğini fark etmiştir. Bundan hareketle üç girişimci bu eksikliği gidermek için Airbnb gibi başarılı bir uygulama açığa çıkarmıştır (Oskam ve Boswijk, 2016b).

2.2. Airbnb Uygulaması ve Gelişim Süreci

2007 yılında kurulmuş olan Airbnb şirketi, “bireylerin dünyadaki eşi benzeri olmayan konaklama tesislerini listelerine almaları, keşfetmeleri ve bu yerlerde kendileri için yer ayırtmalarını sağlayan güvenilir bir topluluk pazarı” şeklinde ifade edilmektedir (Konak, 2020b). Bu uygulamanın tanımı başka bir deyişle; “uygulamaya üye olan ev sahiplerinin, evlerinin tamamını ya da sahip oldukları odaların bir ya da birkaç tanesini belli bir ücret karşılığında halka sunmaları” olarak tanımlayabiliriz. Bu süreç içinde Airbnb şirketi de karşılıklı gerçekleşen bu ticari işlem üzerinden belli bir hizmet bedeli alma hakkına sahip olabilmektedir. Sayısı oldukça fazla olan ülke içinde konaklama teklifi oluşturan bu uygulama, milyonlarcası ev sahibi olmak üzere on milyonlarca kullanıcıya sahiptir. Milyonlarca teklif sunulan bu uygulamada en çok Fransa, İspanya, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya ve İngiltere gibi ülkelerdeki kullanıcılardan kullanıcılara teklifler verilmektedir (Genç, 2021b).

Seyahat eden bireyler yerel otantik deneyimler ve daha fazlasını arzulayabilmektedir. Buna ek olarak, beraber önemli gördükleri ürünler için belli bir miktar ücreti gözden çıkarmaktadırlar (Bardhi ve Eckhardt, 2012b). Airbnb sistemi, evlerini günlük kiraya vermek isteyen ev sahiplerini ve şehirlerarası seyahat eden bireyleri hedeflemektedir. Şirket, maceraperest bireyler ile kısa veya uzun süreli gezmeyi seven turistler ve turistik bölgelerdeki yerel halka dairelerinin kısa süreliğine sunarak çeşitli miktarlarda maddi kazanç sağlamak isteyen yerel halka hizmet etmektedir (Akpınar ve Avunduk, 2021b).

Airbnb şirketinin, iş süreçlerinde belli başlı yenilikler yaparak şirketi konaklama rezervasyonları gerçekleştirilen herhangi bir web sitesinden, halka tam kapsamlı hizmet sunan bir seyahat acentasına dönüştüğü görülmektedir. Airbnb’de yapılan seyahatlerde şu anlık iki yeni hizmetin sunulduğu bilinmektedir. Bu hizmetlerden ilki, yerel halk vasıtasıyla yönetilen trüf mantarı avına gitme ya da klasik tarzda araba kullanma benzeri turistik yeni trend deneyim çeşitlerinin pazarlanmasıdır. İkincisi ise, yerel halk ve işletmelerce diğer bireylere önerilen yeni bölgelerin ve sahip olduğu çekiciliklerin ziyarete açılmasıdır (Oskam ve Boswijk, 2016c). Böylece uygulama katılımcılara sadece konaklama değil, etkinliklere katılım olanağı da sunabilmektedir. Uygulamayla birlikte turizm sektöründe faaliyet gösteren diğer işletmelerin de bu süreç içinde değerlendirilmesi mümkündür. Bu duruma örnek olarak; şirketin Resy restoran rezervasyon uygulaması ile restoran rezervasyonları kapsamında gerçekleştirdiği ortaklık anlaşması gösterilebilir (Richards, 2011). Bu anlaşmanın gelir paylaşımına yönelik bir anlaşma olduğu bilinmektedir.

Paylaşım ekonomisi kapsamında konaklama paylaşımı ve Airbnb konusu üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında Andreu vd., (2020b) çalışmalarında Airbnb üzerine yapılan araştırmaların bibliyometrik profilini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bibliyometrik analiz yöntemi kullanılan bu çalışmada; dergiler, makaleler, birinci yazarların profilleri ve ülkelerdeki kalıpları ortaya çıkarılarak Airbnb araştırmaları üzerine güncellenmiş bir genel bakış sunulmuştur. Ayrıca ilgili konuda yapılan çalışmaların temalarının ne şekilde geliştiği grafiksel olarak gösterilerek, gelecekteki araştırmalar için potansiyel eğilimlere ışık tutulmuştur. Yazarlar, Airbnb araştırması konusunda yapılan yayınların ortaya çıkış sürecini, gelişimini, çalışmaların yayınlandığı dergilerin dağılımını, bu dergilerin özelliklerini, yazar ve yazarların üretkenliğine ilişkin özellikleri, çalışmaların coğrafi dağılımını ve anahtar kelimelere göre dağılımını açığa çıkarmıştır. Filser vd., (2020b) çalışmasında bibliyometrik analiz yönteminden yararlanarak; paylaşım ekonomisine ilişkin ortak anlayışı yakalamak için mevcut literatürde öne çıkan tanımları özetlemeyi, en çok alıntı yapılan ilk 20 yayın dikkate alınarak tematik kümenin belirlenmesini, tüm yazarlar arasındaki karşılıklı ilişkiyi

göstermek için bir alıntı analizi yapmayı ve yayınlarda kullanılan araştırma yöntemlerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Yapılan araştırma sonucunda paylaşım ekonomisi konulu çalışmalarda “kavramsallaştırma”, “işbirlikçi tüketim/sahiplik” ve “paylaşım ekonomisinin yıkıcı karakteri” konularına değinildiği tespit edilmiştir. Çalışmalarda yapılan atıf sayılarının birbirine yakın olarak dağıldığı ve paylaşım ekonomisi konusuna ilişkin yapılan çalışmalarda kavramsal, nicel ve nitel yöntemlerle yapılan çalışmaların sayısının birbirine yakın olduğu saptanmıştır.

Kraus vd., (2020b) paylaşım ekonomisi literatüründeki kalıpları nicel bibliyometrik yaklaşımla istatistiksel ve nesnel açılardan keşfetmeyi amaçlamıştır. Yazarlar bu konuda yapılan çalışmaların; ürün sorumluluğu, sistemsel düzen çerçevesi, yazar profil özellikleri, çeşitli ekonomiler, tüketim sistemi ve günlük yaşam gibi temalar üzerine yapıldığını tespit etmiştir. Ayrıca bu çalışmada çalışmaları gerçekleştiren bireylerin profil özellikleri, sosyal bağlantıları, ilk yazarın özellikleri ve çalışmaların temaları ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bu konuda yapılan çalışmaların anahtar kelimelerinin “turizm endüstrisi”, “tüketici davranışı”, “gıda israfı”, “cömert mübadele” ve “kalite” kavramlarından oluştuğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmaların “döküman analizi”, “turizm endüstrisi”, “halkın kabul edilebilirliğini keşfetme”, “tarımsal gıda sistemi”, “ticari yönelim”, “ürün sorumluluğu” ve “sosyal bağlantı” konularında yapıldığı tespit edilmiştir. Nunez-Tabales vd., (2020b) çalışmalarında Airbnb sistemine yönelik bibliyometrik bir yaklaşımla analiz edilen hiçbir çalışmaya rastlanılamaması gerekçesiyle bu konuda bir bibliyometrik çalışma yapmıştır. Yazarlar, Web of Science’de taranan konuya ilişkin çalışmaların bibliyometrik analizini gerçekleştirmiştir. Çalışmada WoS’taki istatistik araçları ve bibliyometrik araç VOSviewer’den yararlanılarak eserlere ulaşılmıştır. Yazarlar Airbnb konulu makalelerin; yıllara göre dağılımlarını, bu çalışmalara yapılan atıf sayısını, bu makalelerin ana kategorilerini, yazarların milliyetlerini, yazarların kurumlarını ve kaynakça sayılarını incelemiştir. İncelenen çalışmaların yazarları arasındaki ortak yazarlık ve ortak alıntı ilişkisi açığa çıkarılmıştır. Analiz edilen makalelerde anahtar kelimelerden yola çıkılarak kavram haritaları ortaya çıkarılmıştır. Yapılan analizler neticesinde Airbnb konusunda yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak memnuniyet, güven ve yenilikçilik konuları üzerine yapıldığı tespit edilmiştir.

La vd., (2021b) çalışmasında konaklama paylaşımı konusunda yapılan çalışmaların mevcut durumunu ve bu konu üzerine yapılan çalışmaların gelişimini incelemiştir. Çalışma, konaklama paylaşımı konusundaki bilgi yapısının sezgisel ve sentezlenmiş bir şekilde ortaya çıkarılması ve böylece gelecekteki araştırmalara yön verilmesi amaçlanarak yapılmıştır. Bu doğrultuda yazarlar, Web of Science’deki 639 makaleyi bibliyometrik analiz yoluyla analiz etmiştir. Analizler neticesinde konaklama paylaşımı konusunda genişleyen çalışmaların dinamik bir akışı olduğu, çalışmaların yayınlandığı dergilerin ve akademisyenlerin ağırlıklı olarak turizm ve otelcilik alanından olduğu, buna ek olarak işletme ve ekonomi ile çevre bilimi gibi diğer alanlarda da bu konuda çalışmaların yayınlandığı tespit edilmiştir. Analiz edilen çalışmaların ağırlıklı olarak “kavramların dinamik evrimi”, “misafirler ve ev sahipleri açısından tüketici davranışı”, “iş modelleri”, “konaklama paylaşımının etkileri” ve “konaklama paylaşımının mekansal ve zamansal evrimi” konularında yapıldığı belirlenmiştir. Mody vd., (2021b) çalışmalarında paylaşım ekonomisinin temellerini ve bu sistemin süreç içindeki gelişimini belirlemek için paylaşım ekonomisi üzerine yapılan araştırmalar üzerine eleştirel bir araştırma yapmıştır. Yazarlar, alanyazına katkıda bulunmak amacıyla yaptıkları çalışmalarında konuyla ilgili yapılacak olan araştırmalar için tematik ve metodolojik öneriler sunmuştur. Çalışmada paylaşım ekonomisine yönelik yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak konaklama ve turizm konuları üzerine yapıldığını tespit edilmiştir. Ayrıca bu konu üzerine yapılan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu vurgulanmıştır.

Paylaşım ekonomisi ve bu kapsamdaki Airbnb konularının bibliyometrik analizi üzerine yapılan önceki çalışmalarda genel olarak belli sayıda parametrelerden yararlanıldığı görülmektedir.

Yapılan bu çalışmalarda özellikle çalışmaların konularına göre ve çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımları ağırlıklı olarak incelenen parametreler olarak açığa çıkmıştır. Bu çalışmada ise; bu parametreler ve diğer parametrelerin hepsi tespit edilip, tespit edilen tüm parametreler dikkate alınarak bir bibliyometrik analiz çalışması yapılmıştır. Ayrıca yapılan tarama neticesinde doğrudan Airbnb sistemi üzerine yapılan yalnızca bir çalışma tespit edilebilmiştir. Türkiye’de ise doğrudan Airbnb sistemi üzerine yapılan herhangi bir bibliyometrik analiz çalışmasına rastlanılamamıştır. Sonuç olarak, bu çalışmayla birlikte alanyazında tespit edilen bu boşlukların doldurulması hedeflenmektedir.

3. YÖNTEM

Bu çalışmada, turizm alanında popülerliğinin arttığı görülen “Airbnb” sistemini konu alan akademik çalışmaların günümüze ulaşan süreç içindeki gelişimi dikkate alınması ve bibliyometrik özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemine başvurulmuştur. Bibliyometrik analiz, belli başlı disiplin içinde, önceden belirlenmiş zaman diliminde ve belli bölgelerdeki kişi ya da kurumların tamamlamış oldukları bilimsel nitelikteki yayınların ve bu yayınlar arasında ortaya çıkan ilişkilerin sayısal yöntemler vasıtasıyla mercek altına alınmasıdır (Ünal ve Bayar, 2020). Çalışmada, bibliyometrik analizi yapabilmek için nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. İçerik analizi yöntemi, daha önceden belirlenmiş olan sınıflandırmalar ve sınırlandırmalar dikkate alınarak, herhangi bir içeriğin sistemli bir biçimde incelenmesi sürecini kapsayan bir araştırma yöntemidir (Geray, 2004).

Çalışmada, “Airbnb” uygulamasına ilişkin yapılan çalışmalara ulaşılmıştır. Çalışma, Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 2017-2022 yılları arasında yayınlanan 13 lisansüstü tez ve Türkiye’de Dergipark sistemi üzerinden TR Dizin ve diğer uluslararası indekslerde taranan dergilerde yayınlanan 14 makale ile sınırlandırılmıştır. Lisansüstü tezlere Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan arama sekmesi kısmından “Airbnb” yazılarak, makalelere ise Dergipark’ın arama sekmesine “Airbnb” yazılarak ulaşılmıştır. Bunun sonucunda Airbnb konulu çalışmaların ilk olarak 2017 yılında gerçekleştirildiği saptanmıştır. Yapılan tarama neticesinde genel olarak, 2017-2023 yılları arasında Türkiye’de yapılmış Airbnb konulu birçok çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Airbnb konusunda yapılan tüm çalışmalar çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Bibliyometrik analizinin gerçekleştirildiği 27 Airbnb konulu çalışma ise araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırma verileri 20.11.2022-10.01.2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Toplanan verilerin analizinde Maxqda nitel veri analizi programından yararlanılmıştır. Bu program aracılığıyla verilerin frekans ve yüzde değerleri bulunarak tablolar oluşturulmuştur. Maxqda veri analizi programı aynı pencere içinde gerek veri toplanan metinleri gerekse kodları gösteren ve toplanan verileri görsel hale getirebilmeyi mümkün kılan bir nitel veri analizi programı olarak ifade edilmektedir (Taşkın ve Akçay, 2019a). Bu çalışmada ise, Maxqda programı vasıtasıyla yapılan Airbnb konulu çalışmaların yayın yılı, yayın türü, yayınlandığı üniversite, yayınlandığı disiplin, araştırma yöntemi, veri toplama yöntemi, örneklem grubu, yayın dili ve anahtar sözcük sayısı benzeri bazı bibliyometrik parametrelerden yararlanılarak analiz işlemi yapılmıştır. Bu parametreler oluşturulurken birçok çalışma incelenmiştir (Çakıcı, vd., 2013; Demirbulat ve Tetik Dinç; 2018; Dülgeroğlu ve Avcıkurt, 2021; Özhasar, 2021; Dülgeroğlu, 2022; Tür, 2022a).

Turizm alanında “Airbnb” konulu çalışmaların bibliyometrik analizinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için Maxqda programında analizi yapılan bazı araştırma soruları oluşturulmuştur. Oluşturulan bu sorular aşağıda verilmiştir:

- Airbnb konulu çalışmaların yayın yılına göre dağılımı nasıldır?

- Airbnb konulu çalışmaların yayın türüne göre dağılımı nasıldır?
- Airbnb konulu çalışmaların üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
- Airbnb konulu çalışmaların disiplinlere göre dağılımı nasıldır?
- Airbnb konulu çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?
- Airbnb konulu çalışmaların veri toplama yöntemine göre dağılımı nasıldır?
- Airbnb konulu çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımı nasıldır?
- Airbnb konulu çalışmaların yayın diline göre dağılımı nasıldır?
- Airbnb konulu çalışmaların anahtar sözcük sayısına göre dağılımı nasıldır?

Bu soruların yanı sıra, Maxqda programı kullanılarak Airbnb konulu çalışmalarda kullanılan anahtar sözcükler ve Airbnb kavramının çalışıldığı konular için kelime bulutu görselinden yararlanılmıştır. Kelime bulutu; Maxqda programı üzerindeki boyutları kullanım sıklığı doğrultusunda vurgulayan, sık olarak ifade edilen boyutları belirgin şekilde sunan ve bu boyutları kelime görseli olarak ortaya koyan bir yöntemdir (Taşkın ve Akçay, 2019b; Tür, 2022b).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışmanın bu bölümünde Airbnb konulu çalışmalar; yayın yılı, yayın türü, yayınlandığı üniversite, yayınlandığı disiplin, araştırma yöntemi, veri toplama yöntemi, örneklem grubu, yayın dili ve anahtar sözcük sayısına göre incelenmiş olup, Airbnb konulu çalışmalarda kullanılan anahtar sözcükler ile Airbnb kavramının çalışıldığı konular Maxqda programından oluşturulan kelime bulutu görseli ile ortaya konulmuştur.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların türlerine göre dağılımına Tablo 1’de yer verilmektedir.

Tablo 1. Yıllara Göre Dağılım

Yıl	Frekans	Yüzde (%)
2017	1	3,7
2018	1	3,7
2019	3	11,1
2020	6	22,2
2021	10	37,0
2022	6	22,2
Toplam	27	100

Tablo 1 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmaların en fazla 2021 yılında yayınlandığı görülmektedir. Söz konusu yılda Airbnb konulu 10 çalışmanın (%37) yayınlandığı görülürken, 2021 yılını altışar çalışma ile 2020 (%22,2) ve 2022 (%22,2) yıllarının izlediği tespit edilmiştir. En az çalışmanın ise 2017 (%3,7) ve 2018 (%3,7) yıllarında yayınlandığı saptanmıştır. Bahsi geçen yıllarda birer çalışmanın yayınlandığı görülmektedir. Bu doğrultuda; Airbnb konulu çalışmaların 2019 yılından itibaren 2021 yılına kadar artış gösterdiği, 2022 yılında ise tekrar 2020 yılındaki yayın sayısına gerilediğini ifade etmek mümkündür.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların türlerine göre dağılımına Tablo 2’de yer verilmektedir.

Tablo 2. Yayın Türüne Göre Dağılım

Yayın Türü	Frekans	Yüzde (%)
Makale	14	51,9
Tez	13	48,1
Toplam	27	100

Tablo 2 incelendiğinde, Airbnb konulu 27 çalışmanın 14'ünün makale olarak yayınlandığı görülürken, 13'ünün ise tez olarak yayınlandığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle, Airbnb konulu çalışmaların yayın türlerine göre dağılımlarının birbirine yakın seyrettiğini ifade etmek mümkündür.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların üniversitelere göre dağılımı Tablo 3 yardımıyla ortaya konulmuştur.

Tablo 3. Üniversitelere Göre Dağılım

Üniversite	Frekans	Yüzde (%)
Kocaeli Üniversitesi	2	7,4
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	2	7,4
İstanbul Üniversitesi	2	7,4
Yıldız Teknik Üniversitesi	2	7,4
İstanbul Bilgi Üniversitesi	2	7,4
İstanbul Kültür Üniversitesi	1	3,7
İstanbul Gelişim Üniversitesi	1	3,7
Governos State Üniversitesi	1	3,7
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1	3,7
Hacettepe Üniversitesi	1	3,7
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1	3,7
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	3,7
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	1	3,7
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	3,7
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	3,7
İstanbul Ticaret Üniversitesi	1	3,7
Kadir Has Üniversitesi	1	3,7
Şırnak Üniversitesi	1	3,7
İstanbul Teknik Üniversitesi	1	3,7
Boğaziçi Üniversitesi	1	3,7
İstanbul Ayvansaray Üniversitesi	1	3,7
Muş Alparslan Üniversitesi	1	3,7
Toplam	27	100

Tablo 3 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmaların en fazla Kocaeli Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve İstanbul Bilgi Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir (%7,4). Geriye kalan 17 farklı üniversitede ise birer adet Airbnb konulu çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Buradan hareketle; Airbnb konulu çalışmaların yapıldığı üniversitelerin çeşitli olduğu ve bir üniversite bünyesinde en fazla iki kez çalışıldığı ifade edilebilir.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların disiplinlere göre dağılımı Tablo 4 yardımıyla ortaya konulmuştur.

Tablo 4. Disiplinlere Göre Dağılım

Disiplin	Frekans	Yüzde (%)
Turizm	12	44,4
İşletme	6	22,2
Mimarlık	2	7,4
Pazarlama	2	7,4
İletişim Bilimleri	1	7,4
Ekonomi	1	3,7
Endüstri ve Endüstri Mühendisliği	1	3,7
Şehircilik ve Bölge Planlama	1	3,7
Spor Bilimleri	1	3,7
Toplam	27	100

Tablo 4 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmaların en fazla turizm disiplininde çalışıldığı tespit edilmiştir (%44,4). Turizm disiplini bu alanda işletme disiplini takip etmektedir (%22,2). Airbnb konulu çalışmaların en az çalışıldığı disiplinler ise iletişim bilimleri, ekonomi, endüstri ve endüstri mühendisliği, şehircilik ve bölge planlama, spor bilimleri olarak dikkat çekmektedir (%3,7). Bu noktada, Airbnb'nin niteliği gereği konaklama unsurunu içerisinde barındırmasından dolayı turizm disiplininde daha çok çalışmanın yapılması olağan bir durum olarak ifade edilebilir.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımı Tablo 5 özelinde ifade edilmektedir.

Tablo 5. Araştırma Yöntemine Göre Dağılım

Araştırma Yöntemi	Frekans	Yüzde (%)
Nicel	14	51,9
Nitel	11	40,7
Karma	2	7,4
Toplam	27	100

Tablo 5 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmaların en fazla nicel araştırma yöntemi ile çalışıldığı tespit edilmiştir (%51,9). Nicel araştırma yöntemini %40,7'lik oran ile nitel araştırma yöntemi takip etmektedir. Airbnb konulu çalışmaların %7,4'ünde ise nicel ve nitel araştırma yönteminin birlikte kullanıldığı karma yöntemden yararlanılmıştır. Dolayısıyla, Airbnb konulu çalışmalarda tüm araştırma yöntemlerinden faydalandığını ifade etmek mümkündür.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların veri toplama yöntemine göre dağılımına Tablo 6' da yer verilmektedir.

Tablo 6. Veri Toplama Yöntemine Göre Dağılım

Veri Toplama Yöntemi	Frekans	Yüzde (%)
Anket	13	44,8
Dokuman İncelemesi	12	41,4
Görüşme	4	13,8
Toplam	29	100

Tablo 6 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmalarda veri toplama yöntemi olarak en fazla anket tekniğinin kullanıldığı görülmektedir (%44,8). Anket tekniğinden sonra en fazla kullanılan veri toplama yöntemi ise %41,4'lük oran ile dokuman incelemesi tekniğidir. Görüşme tekniği ise Airbnb konulu çalışmaların %13,8'inde kullanılmıştır. Bu doğrultuda, Airbnb konulu çalışmalarda nicel araştırma yönteminde anket tekniği, nitel araştırma yönteminde ise dokuman incelemesi ve görüşme tekniklerinin ön plana çıktığını ifade etmek mümkündür. Buna ek olarak, toplam 27 Airbnb konulu çalışmada 29 adet veri toplama yönteminin kullanılması dikkat çekmektedir. Bunun

sebebi, karma araştırma yönteminin kullanıldığı iki çalışmada anket ve görüşme tekniklerinin birlikte kullanılmasıdır.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımı Tablo 7 yardımıyla ifade edilmektedir.

Tablo 7. Örneklem Grubuna Göre Dağılım

Örneklem Grubu	Frekans	Yüzde (%)
Turist	17	54,8
Belirtilmemiş	6	19,4
Mülk Sahipleri	4	12,9
Yerel Halk	4	12,9
Toplam	31	100

Tablo 7 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmalarda örneklem grubu olarak en fazla turistlerden yararlanıldığı tespit edilmiştir (%54,8). Örneklem grubu olarak en az mülk sahipleri ve yerel halktan yararlanılmıştır (%12,9). Ayrıca, Airbnb konulu çalışmaların %19,4'ünde örneklem grubunun belirtilmediği saptanmıştır. Bunun sebebi, doküman incelemesi tekniğinin kullanıldığı bazı çalışmaların kavramsal bir değerlendirmeyi kapsayan alanyazın taraması özelinde gerçekleşen çalışmalar olmalarıdır. Dolayısıyla bu çalışmalarda herhangi bir örneklem grubu söz konusu değildir.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların yayın diline göre dağılımı Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. Yayın Diline Göre Dağılım

Yayın Dili	Frekans	Yüzde (%)
Türkçe	19	70,4
İngilizce	8	29,6
Toplam	27	100

Tablo 8 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmaların çoğunlukla Türkçe dilinde yayınlandığı tespit edilmiştir (%70,4). Airbnb konulu çalışmaların %29,6'sında ise İngilizce dilinde yayın gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, çalışmalarda yaygın şekilde Türkçe diliyle yayın yapıldığı ancak İngilizce dilinde yapılan yayınların da hatırı sayılır düzeyde olduğu ifade edilebilir.

Araştırma kapsamında, Airbnb konulu çalışmaların anahtar sözcük sayısına göre dağılımı Tablo 9'da ifade edilmektedir.

Tablo 9. Anahtar Sözcük Sayısına Göre Dağılım

Anahtar Sözcük	Frekans	Yüzde (%)
0	2	7,4
3	3	11,1
4	10	37,0
5	7	25,9
6	3	11,1
8	2	7,4
Toplam	27	100

Tablo 9 incelendiğinde, Airbnb konulu çalışmalarda çoğunlukla 4 adet anahtar sözcük kullanıldığı tespit edilmiştir (%37). Bu alanda %25,9 ile 5 anahtar sözcük kullanımı ikinci sırada yer almaktadır. Airbnb konulu çalışmalarda en az kullanılan anahtar sözcük sayısı ise %7,4 ile 8 anahtar sözcüktür. Aynı zamanda bu çalışmaların %7,4'ünde anahtar sözcük kullanımı olmamıştır. Buradan hareketle, Airbnb hakkında çalışmalarda bulunan yazarların sıklıkla 4 ve 5 adet anahtar sözcük

sayısını tercih ettikleri ve bu sayıdaki anahtar sözcüklerin %63'e yakın bir oran oluşturduğunu ifade etmek mümkündür.

Şekil 1’de Airbnb konulu çalışmalarda kullanılan anahtar sözcükler kullanım sıklığına göre kelime bulutu görseliyle ifade edilmektedir.



Sekil 1. Airbnb Konulu Çalışmalarda Kullanılan Anahtar Sözcükler

Şekil 1 incelendiğinde, çalışmalarda en sık tekrar edilen anahtar sözcüğün “Airbnb” olduğu görülmektedir. Maxqda programında gerçekleştirilen analiz sonucuna göre Airbnb kavramı çalışmaların 20’sinde anahtar sözcük olarak kullanılmıştır. Ayrıca, paylaşım ekonomisi 13, İstanbul üç, P2P, planlı davranış teorisi, deneyim, işbirlikçi tüketim, netnografi ve e-wom kavramları ise ikişer kez Airbnb konulu çalışmalarda anahtar sözcük olarak kullanılmıştır. Buna ek olarak, Maxqda programından elde edilen analiz sonucuna göre 27 Airbnb konulu çalışmada toplam 118 adet anahtar sözcüğün kullanıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 2’de Airbnb kavramının birlikte çalışıldığı konular kelime bulutu görseli doğrultusunda ortaya konulmuştur.



Şekil 2. Airbnb Kavramının Birlikte Çalışıldığı Konular

Maxqda programından elde edilen analiz sonucuna göre Airbnb kavramı 37 konuyla çalışılmıştır. Şekil 2 incelendiğinde, Airbnb'nin en fazla memnuniyet kavramı ile birlikte çalışıldığı görülmektedir. Airbnb konusu ile en fazla çalışılan memnuniyet kavramı, üç çalışmada Airbnb ile birlikte çalışılmıştır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamında, Airbnb konusunda Türkiye’de yapılan çalışmaların ilk olarak 2017 yılında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu bulgunun aksi bir sonucuna Andreu vd.,’nin (2020c) yaptıkları çalışma sonucunda ulaşılmıştır. Yazarlar, Airbnb konusundaki ilk çalışmanın Scopus tarafından indekslenen bir dergide 2015 yılında yayınlandığını tespit etmişlerdir. Buradan hareketle, Airbnb konusunun Scopus veri tabanında indekslendiği tarihin, Türkiye’deki çalışmalardan 2 yıl öncesinde başladığı ve Türkiye’de Airbnb konusundaki çalışmaların yabancı literatüre göre bu alanda gecikme gösterdiğini ifade etmek mümkündür. Buna ek olarak Andreu vd., (2020d) 2015 yılından itibaren Airbnb konulu yayınların sayısında güçlü bir artış olduğunu ifade etmişlerdir. Yazarların söz konusu yargılarını destekleyen bir yaklaşıma, mevcut çalışma kapsamında da rastlamak mümkündür. Zira, Türkiye’de aynı konu özelinde 2017-2022 yılları arasında lisansüstü tez ve makalelerin toplamı olarak 27 çalışmanın yapıldığı ve 5 yıllık süre

zarfında özellikle 2018 yılından, 2022 yılına kadar Airbnb konulu çalışmaların artarak seyrettiği saptanmıştır.

Airbnb konulu çalışmaların en fazla turizm disiplininde çalışıldığının saptanması, bu çalışma kapsamında tespit edilen bir diğer bulgudur. Bu duruma benzer bir sonuca Mody vd., (2021c) yaptıkları çalışma sonucunda ulaşmışlardır. Yazarlar, paylaşım ekonomisine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların ağırlıklı olarak konaklama ve turizm konuları üzerine yoğunlaştığını ifade etmişlerdir. Bu durum, Airbnb kavramının doğası gereği konaklama unsurunu içermesi ve bu noktada turizm ve konaklama alanlarında söz konusu çalışmaların yoğunlaşmasını kanıtlar niteliktedir. Ayrıca, bu çalışma kapsamında Airbnb konulu çalışmaların yalnızca turizm alanında değil, buna ek olarak; işletme, mimarlık, pazarlama, iletişim bilimleri, ekonomi, endüstri ve endüstri mühendisliği, şehircilik ve bölge planlama, spor bilimleri alanlarında da çalışıldığı saptanmıştır. Buna benzer olarak La vd., (2021c) yaptıkları çalışmada konaklama paylaşımı konusundaki çalışmaların yayınlandığı dergiler ile akademisyenlerin çalışma alanlarının ağırlıklı olarak turizm ve otelcilik olmakla birlikte yalnızca bu alanlardan oluşmadığını, buna ek olarak; işletme, ekonomi ve çevre bilimi gibi diğer alanlarda da bu konuda çalışmaların yapıldığını tespit etmişlerdir. Buradan hareketle, Airbnb'nin konaklama unsurunu içermesi sebebiyle ağırlıklı olarak turizm disiplinindeki çalışmalara konu olmasına rağmen aynı zamanda diğer birçok disiplin ile de iç içe olduğu, bu nedenle farklı alanlardaki farklı akademisyenler tarafından da çalışıldığı sonucuna ulaşılabilir.

Diğer yandan, bu çalışma kapsamında Airbnb konulu çalışmaların en fazla “memnuniyet kavramı” ile birlikte çalışıldığı tespit edilmiştir. Alan yazın incelendiğinde Nunez-Tabales vd., (2020c)'nin yaptıkları çalışmada bu duruma benzer bir sonuca ulaşıldığı dikkat çekmektedir. Yazarlar, yaptıkları çalışma sonucunda Airbnb konusunda gerçekleştirilen çalışmaların ağırlıklı olarak “memnuniyet”, “güven ve yenilikçilik” üzerine odaklandığını tespit etmişlerdir. Buradan hareketle Airbnb'nin gerek turistik tüketiciler, gerekse mülk sahipleri tarafından karşılıklı memnuniyet çerçevesinde ilerleyebilen bir ilişki içerisinde devam ettiği ve bu ilişkinin Airbnb konulu çalışmalara yansıdığı ifade edilebilir. Ayrıca, Filser vd., (2020c) yaptıkları çalışmada paylaşım ekonomisi konulu çalışmalarda “kavramsallaştırma”, “işbirlikçi tüketim/sahiplik” ve “paylaşım ekonomisinin yıkıcı karakteri” gibi konuların çalışıldığını, La vd., (2021d) ise yaptıkları çalışmada, konaklama paylaşımı ile ilgili analiz edilen çalışmaların genel olarak “kavramların dinamik evrimi”, “misafirler ve ev sahipleri açısından tüketici davranışı”, “iş modelleri”, “konaklama paylaşımının etkileri” ve “konaklama paylaşımının mekansal ve zamansal evrimi” gibi konularla birlikte çalışıldığını saptamışlardır. Bu durumun sonucunda, Airbnb konusunun yalnızca “memnuniyet” kavramıyla yakın bir ilişkiye sahip olmadığı ve farklı araştırmacıların tespitlerine göre Airbnb'nin çeşitli konular ile de çalışılabilirdiği sonucuna ulaşılabilir.

Airbnb konulu çalışmalarda çoğunlukla “Airbnb” ve “paylaşım ekonomisi” kavramlarının anahtar sözcük olarak kullanılması, bu çalışma kapsamında elde edilen bir diğer bulgudur. Bu noktada, “Airbnb” kavramı en fazla kullanılan anahtar sözcük iken “paylaşım ekonomisi” kavramı, söz konusu çalışmalarda en fazla kullanılan anahtar sözcük sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır. Airbnb'nin en fazla kullanılan anahtar sözcük olması durumu, söz konusu çalışmaların başlığını oluşturması sebebiyle beklenen bir durum olarak ifade edilebilir. Bu noktada, “paylaşım ekonomisi” kavramını dikkate almak daha geçerli bir durum olarak kabul edilebilir. Bu çalışmada paylaşım ekonomisi kavramı ile birlikte, “İstanbul”, “P2P”, “planlı davranış teorisi”, “deneyim”, “işbirlikçi tüketim”, “netnografi” ve “e-wom” kavramlarının da anahtar sözcük olarak kullanıldığı dikkat çekmektedir. Bu durumdan farklı bir bulguya Kraus vd., (2020c) yaptıkları çalışma sonucunda ulaşmışlardır. Yazarlar, paylaşım ekonomisi literatürünü bibliyometrik göstergeler doğrultusunda inceledikleri çalışmalarında, anahtar sözcüklerin “turizm endüstrisi”, “tüketici

davranışı", "gıda israfı", "cömert mübadele" ve "kalite" kavramlarından oluştuğunu ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda, mevcut çalışmanın araştırma örneklemini oluşturan Airbnb konusundaki Türkiye'de yayınlanan lisansüstü tezler ve Dergipark sistemi üzerinde yayınlanan makalelerin anahtar sözcükleri ile Kraus vd., (2020d)'nin araştırma örneklemindeki paylaşım ekonomisi ile ilgili çalışmaların sahip olduğu anahtar sözcüklerin farklı olduğu sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır. Bu durum, çalışma başlıklarının birbirine yakınlık göstermesine rağmen Airbnb kavramının farklı kavramlarla çalışılmasının bir göstergesi olarak bu yöndeki çalışmaların farklı anahtar sözcüklere sahip olabileceğini kanıtlar niteliktedir.

Araştırma kapsamında elde edilen diğer bulgulara göre, Airbnb konulu çalışmaların çoğunlukla nicel araştırma yöntemiyle yapıldığı ancak nitel araştırmaların da nicel araştırmalara yakın sayıda seyrettiği tespit edilmiştir. Bu duruma benzer bir sonuca Filser vd., (2020d) yaptıkları çalışma sonucunda ulaşmışlardır. Yazarlar, paylaşım ekonomisi konulu çalışmalarda kavramsal, nicel ve nitel yöntemlerle yapılan çalışmaların sayısının birbirine yakın olduğunu saptamışlardır. Bu durum, ilgili çalışmaların veri toplama yönteminde anket, görüşme, doküman incelemesi gibi tekniklerin birbirlerine yakın düzeyde tercih edildiklerini ve araştırmacıların bu doğrultuda bir tasarruflarının olduğunu açıklayabilmektedir.

Bireylerin yoğunlaşan iş koşulları sebebiyle zaman geçtikçe daha çok turizm etkinliklerine katılım sağlama ihtiyacı hissettiği görülmektedir. Bu doğrultuda çeşitli olanaklardan yararlanarak turizm etkinliklerine katılım göstermektedirler. Paylaşım ekonomisi kapsamında geliştirilen Airbnb sistemi de bireylere turizm etkinliklerine katılma olanağı sağlayan uygulamalar arasından önde gelenlerden biri olarak dikkat çekmektedir. Airbnb uygulaması sayesinde turizm etkinliklerine katılmak isteyen ve bu suretle herhangi bir destinasyonda konaklama yapmak isteyen bireyler için tüm bütçe aralıklarına göre konaklama olanakları sağlanabilmektedir. Dolayısıyla özellikle sosyal turizm anlayışıyla yaklaşıldığında Airbnb uygulamasının her kesimden tüm bireylere hitap eden faydalı bir uygulama olduğu söylenebilir.

Airbnb konusu üzerine yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak son yıllarda (2020, 2021, 2022) yapıldığı görülmektedir. Bu sonucun açığa çıkması Airbnb konusunun yeni bir konu olması ve popülerliğinin gün geçtikçe artmasıyla açıklanabilir. Airbnb konusunda yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak turizm alanında yapılması da şaşırtıcı değildir. Çünkü bu uygulamanın turizme yönelik paylaşım ekonomisi misyonu olan bir uygulama olduğu bilinmektedir. Konuya ilişkin gerçekleştirilen makale ve tez çalışmalarının birbirine yakın oranda olması da Airbnb konusunun her tür çalışma için uygun bir konu olmasına bağlanabilir.

Airbnb konusunda yapılan çalışmalarda ağırlıklı olarak nicel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Yapılan çalışmalarda benimsenen veri toplama yönteminin de ağırlıklı olarak anket yöntemi olması da elde edilen bu sonucu destekler niteliktedir. Nitekim anket uygulama yönteminin nicel araştırma yöntemlerinde benimsenen veri toplama yöntemleri arasında olduğu bilinmektedir. Yapılan çalışmaların büyük bir bölümünün Türkçe olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun araştırma sınırlılıkları kapsamında yapılan incelemelerin Türkiye'de yapılan çalışmalarla sınırlandırılması sebebiyle açığa çıktığı söylenebilir. Çalışmalarda ağırlıklı olarak beş anahtar kelimeye yer verilmiş, bu anahtar kelimelerden en çok "Airbnb" ve "paylaşım ekonomisi" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Son olarak Airbnb konusu en çok "memnuniyet" değişkeni ile birlikte çalışılmıştır. Bu sonucun açığa çıkması da oldukça doğaldır. Çünkü Airbnb turizm alanı kapsamında paylaşım ekonomisine dayalı bir uygulamadır. Bu uygulama, müşterilere ev sahiplerini puanlama olanağı sunmaktadır. Bundan dolayı müşterilerin memnuniyet düzeylerinin Airbnb kapsamında gerçekleştirilen bilimsel çalışmalarda çalışılan önemli bir değişken olarak ön plana çıktığı söylenebilir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular neticesinde araştırmacılara birtakım öneriler sunulabilir. Bu öneriler şu şekildedir:

- Bu çalışmada “Airbnb” konusu üzerine yapılan çalışmalardan sadece makale ve tez çalışmaları incelenmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda Airbnb konusunda yapılmış bildiri ve kitap bölümü gibi çalışmalar da eklenerek daha kapsamlı çalışmalar açığa çıkarılabilir.
- Sonraki çalışmalarda “Airbnb” konusu kapsamında tez, makale, bildiri ve kitap bölümü gibi çalışmaların ortak parametreler kapsamında bibliyometrik analizleri ayrı ayrı yapılarak, elde edilen bulguların karşılaştırması yapılabilir.
- Çalışmada kullanılan parametrelerin sayısı artırılabilir. Bundan sonra konuya ilişkin yapılması planlanan bibliyometrik analiz çalışmaları yapılırken daha çok parametreden yararlanılabilir. Böylece konuya ilişkin yapılan çalışmaların daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, A. ve Avunduk, H. (2021a). Seyahat ve Turizmde Paylaşım Ekonomisi: Airbnb Türkiye Örneği, *International Journal of Contemporary Tourism Research, Special Issue of Commemoration of Professor Özlem İpekgil Doğan*: 135-149.
- Akpınar, A. ve Avunduk, H. (2021b). Seyahat ve Turizmde Paylaşım Ekonomisi: Airbnb Türkiye Örneği, *International Journal of Contemporary Tourism Research, Special Issue of Commemoration of Professor Özlem İpekgil Doğan*: 135-149.
- Andreu, L., Bigne, E., Amaro, S. ve Palomo, J. (2020a). Airbnb Research: An Analysis in Tourism and Hospitality Journals, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 14(1): 2-20.
- Andreu, L., Bigne, E., Amaro, S. ve Palomo, J. (2020b). Airbnb Research: An Analysis in Tourism and Hospitality Journals, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 14(1): 2-20.
- Andreu, L., Bigne, E., Amaro, S. ve Palomo, J. (2020c). Airbnb Research: An Analysis in Tourism and Hospitality Journals, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 14(1): 2-20.
- Andreu, L., Bigne, E., Amaro, S. ve Palomo, J. (2020d). Airbnb Research: An Analysis in Tourism and Hospitality Journals, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 14(1): 2-20.
- Ayazlar, R. A. (2018). Paylaşım Ekonomisi ve Turizm Endüstrisine Yansımaları, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 17 (3): 1186-1202.
- Bardhi, F. ve Eckhardt, M. G. (2012a). Access-Based Consumption: The Case of Car Sharing, *Journal of Consumer Research*, 39: 881-898.
- Bardhi, F. ve Eckhardt, M. G. (2012b). Access-Based Consumption: The Case of Car Sharing, *Journal of Consumer Research*, 39: 881-898.
- Çakıcı, A. C., Yıldırım, O. ve Karacaoğlu, S. (2013). Ulusal turizm kongreleri bildirilerinin bibliyometrik profili. 14. Ulusal Turizm Kongresi, Kayseri.
- Demirbulat, Ö. ve Tetik Dinç, N. (2017). Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2): 20-30.
- Dülğaroğlu, O. (2022). *Festival Turizmi Konusu Üzerine Tamamlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili [Bibliometric Profile of Published Postgraduate Theses on Festival Tourism]*. İçinde L. Altınay, O. M. Karatepe, & M. Tuna (Ed.), *Daha İyi Bir Dünya için Turizm* (Sayı 2, 1-10). Florida: USF M3 Publishing.
- Dülğaroğlu, O. ve Avcıkurt, C. (2021). Turizm Alanında Yayınlanmış Olan Kültürel Miras Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *21.Ulusal Turizm Kongresi, Balıkesir*, 240-253.
- Filser, M., Tiberius, V., Kraus, S., Spitzer, J., Kailer, N. ve Bouncken, R. B. (2020a). Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State of Research, *International Journal of Entrepreneurial Venturing*, 12(6): 665-687.

- Filser, M., Tiberius, V., Kraus, S., Spitzer, J., Kailer, N. ve Bouncken, R. B. (2020b). Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State of Research, *International Journal of Entrepreneurial Venturing*, 12(6): 665-687.
- Filser, M., Tiberius, V., Kraus, S., Spitzer, J., Kailer, N. ve Bouncken, R. B. (2020c). Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State of Research, *International Journal of Entrepreneurial Venturing*, 12(6): 665-687.
- Filser, M., Tiberius, V., Kraus, S., Spitzer, J., Kailer, N. ve Bouncken, R. B. (2020d). Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State of Research, *International Journal of Entrepreneurial Venturing*, 12(6): 665-687.
- Forno, F. ve Garibaldi, R. (2015a). Sharing Economy in Travel and Tourism: The Case of Home-Swapping in Italy, *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 16(2): 202-220.
- Forno, F. ve Garibaldi, R. (2015b). Sharing Economy in Travel and Tourism: The Case of Home-Swapping in Italy, *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 16(2): 202-220.
- Forno, F. ve Garibaldi, R. (2015c). Sharing Economy in Travel and Tourism: The Case of Home-Swapping in Italy, *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 16(2): 202-220.
- Genç, K. (2021a). Turizmde Paylaşım Ekonomisi Tartışmaları ve İstanbul: Airbnb Örneği, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(46-1): 1343-1357.
- Genç, K. (2021b). Turizmde Paylaşım Ekonomisi Tartışmaları ve İstanbul: Airbnb Örneği, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(46-1): 1343-1357.
- Geray, H. (2004). *Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş: İletişim Alanından Örneklerle*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Guttentag, D. (2013a) Airbnb Disruptive Innovation and The Rise of an Informal Tourism Accommodation Sector, *Current Issues in Tourism*, 18(12): 1192-1217.
- Guttentag, D. (2013b) Airbnb Disruptive Innovation and The Rise of an Informal Tourism Accommodation Sector, *Current Issues in Tourism*, 18(12): 1192-1217.
- Guttentag, D. (2013c) Airbnb Disruptive Innovation and The Rise of an Informal Tourism Accommodation Sector, *Current Issues in Tourism*, 18(12): 1192-1217.
- Heo Y. C. (2016). Sharing Economy and Prospects in Tourism Research, *Annals of Tourism Research*, 58: 166-170.
- Kraus, S., Li, H., Kang, Q., Westhead, P. ve Tiberius, V. (2020a), The Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State-of-the-Art, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, Vol. 26(8): 1769-1786.
- Kraus, S., Li, H., Kang, Q., Westhead, P. ve Tiberius, V. (2020b), The Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State-of-the-Art, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, Vol. 26(8): 1769-1786.
- Kraus, S., Li, H., Kang, Q., Westhead, P. ve Tiberius, V. (2020c), The Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State-of-the-Art, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, Vol. 26(8): 1769-1786.
- Kraus, S., Li, H., Kang, Q., Westhead, P. ve Tiberius, V. (2020d), The Sharing Economy: A Bibliometric Analysis of the State-of-the-Art, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, Vol. 26(8): 1769-1786.
- Konak S. (2020a). İstanbul'u Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Airbnb Uygulamasını Tercih Etme Nedenleri, *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 4(1): 79-90.
- Konak S. (2020b). İstanbul'u Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Airbnb Uygulamasını Tercih Etme Nedenleri, *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 4(1): 79-90.
- La, L., Xu, F. ve Buhalis, D. (2021a). Knowledge Mapping of Sharing Accommodation: A Bibliometric Analysis. *Tourism Management Perspectives*, 40: 100897.
- La, L., Xu, F. ve Buhalis, D. (2021b). Knowledge Mapping of Sharing Accommodation: A Bibliometric Analysis. *Tourism Management Perspectives*, 40: 100897.

- La, L., Xu, F. ve Buhalis, D. (2021c). Knowledge Mapping of Sharing Accommodation: A Bibliometric Analysis. *Tourism Management Perspectives*, 40: 100897.
- La, L., Xu, F. ve Buhalis, D. (2021d). Knowledge Mapping of Sharing Accommodation: A Bibliometric Analysis. *Tourism Management Perspectives*, 40: 100897.
- Mody, M. A., Hanks, L. ve Cheng, M. (2021a), Sharing Economy Research in Hospitality and Tourism: A Critical Review Using Bibliometric Analysis, Content Analysis and A Quantitative Systematic Literature Review, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 33(5): 1711-1745.
- Mody, M. A., Hanks, L. ve Cheng, M. (2021b), Sharing Economy Research in Hospitality and Tourism: A Critical Review Using Bibliometric Analysis, Content Analysis and A Quantitative Systematic Literature Review, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 33(5): 1711-1745.
- Mody, M. A., Hanks, L. ve Cheng, M. (2021c), Sharing Economy Research in Hospitality and Tourism: A Critical Review Using Bibliometric Analysis, Content Analysis and A Quantitative Systematic Literature Review, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 33(5): 1711-1745.
- Núñez-Tabales, J. M., Solano-Sánchez, M. Á. ve Caridad-y-López-del-Río, L. (2020a). Ten Years of Airbnb Phenomenon Research: A Bibliometric Approach (2010–2019). *Sustainability*, 12: 6205.
- Núñez-Tabales, J. M., Solano-Sánchez, M. Á. ve Caridad-y-López-del-Río, L. (2020b). Ten Years of Airbnb Phenomenon Research: A Bibliometric Approach (2010–2019). *Sustainability*, 12: 6205.
- Núñez-Tabales, J. M., Solano-Sánchez, M. Á. ve Caridad-y-López-del-Río, L. (2020c). Ten Years of Airbnb Phenomenon Research: A Bibliometric Approach (2010–2019). *Sustainability*, 12: 6205.
- Oskam, J. ve Boswijk, A. (2016). Airbnb the Future of Networked Hospitality Businesses, *Journal of Tourism Futures*, 2(1): 22-42.
- Özhasar, Y. (2021). Turizm Alanında Yazılmış Kriz ve Kriz Yönetimi Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 4(2): 295-305.
- Richards, G. (2011). Creativity and Tourism. The State of the Art. *Annals of Tourism Research*, 38: 1225–1253.
- Taşkın, M. ve Akçay, S. (2019a). Torunlarına Bakan Büyükannelerin Deneyimlerine İlişkin Nitel Bir Araştırma, *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 30(2): 583-606.
- Taşkın, M. ve Akçay, S. (2019b). Torunlarına Bakan Büyükannelerin Deneyimlerine İlişkin Nitel Bir Araştırma, *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 30(2): 583-606.
- Tür, E. (2022a). Türkiye’de Destinasyon İmajı Üzerine Yayınlanmış Olan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Tourism and Recreation*, 4(2): 58-71.
- Tür, E. (2022b). Türkiye’de Destinasyon İmajı Üzerine Yayınlanmış Olan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Tourism and Recreation*, 4(2): 58-71.
- Türker, N., Alaeddinoglu, F. ve Can, A.S. (2016), *The Role of Stakeholders in Sustainable Tourism Development in Safranbolu, Turkey*. 2016 International Conference on Hospitality, Leisure, Sports, and Tourism, Chiba Institute of Technology, 415-426.
- Ünal, A. ve Bayar, S. B. (2020). Türkiye’de Destinasyon Konusunda Yayınlanmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(22): 237-250.